

Unie van Waterschappen
Koningskade 40
2596 AA Den Haag

mailadres: info@uwv.nl

Briefnummer
20/10.312/K/Ha

Onderwerp
Reactie op voorstellen stuurgroep
Aanpassing Belastingstelsel 2020

Den Haag
17 november 2020

Telefoonnummer
070-3490419
E-mail
kamp@vnoncw-mkb.nl

Geachte dames en heren,

De door u ingestelde stuurgroep Aanpassing Belastingstelsel 2020 heeft onlangs haar voorstellen gepresenteerd die beogen knelpunten in de watersysteemheffing en de zuiverings- en verontreinigingsheffing weg te nemen. Mede met het oog op de besluitvorming over de voorstellen in uw ledenvergadering op 11 december a.s. stellen wij er prijs op u te informeren over ons standpunt over de voorstellen.

Alvorens een samenvatting van ons hierna kenbaar te maken – een meer uitgebreide toelichting treft u in de bijlage aan – hechten wij eraan op te merken dat er op het gebied van waterbeheer en waterzuivering volop mogelijkheden zijn van samenwerking tussen het bedrijfsleven en de waterschappen met als doel een maximaal resultaat qua doelmatigheid en duurzaamheid te bereiken. Daar komt bij dat de gevolgen van de klimaatverandering ons allen aangaan en dat maakt samenwerking naar onze mening nog meer gewenst.

Watersysteemheffing

Met grote belangstelling hebben wij kennisgenomen van de voorstellen van de stuurgroep. Zoals wij tijdens de door u gehouden stakeholdersbijeenkomsten naar voren hebben gebracht, is voor onze standpuntbepaling essentieel dat voorstellen inzicht geven in de financiële gevolgen voor het bedrijfsleven en dat de lasten van (mkb-)ondernemingen dicht bij het bestaande niveau blijven.

Wij hebben moeten vaststellen dat twee voorstellen met betrekking tot de watersysteemheffing niet aan dit uitgangspunt voldoen. Het gaat daarbij om de introductie van de mogelijkheid van tariefdifferentiatie tussen woningen en niet-woningen en de extra beleidsvrijheid voor waterschappen in het voorstel voor een

nieuwe kostentoedelingssystematiek. Beide voorstellen bergen het risico van substantiële lastenverzwaringen voor (mkb-)ondernemingen in zich. Dat het bij de nieuwe vorm van tariefdifferentiatie gaat om een mogelijkheid voor waterschappen (een “kan”-bepaling) en niet om een dwingend voorschrift doet daaraan niet af. Vanwege het risico van substantiële lastenstijgingen staan de voorstellen naar onze mening ook haaks op het eigen uitgangspunt van de stuurgroep dat slechts sprake mag zijn van beperkte lastenverschuivingen.

Wij wijzen de voorgestelde tariefdifferentiatie tussen woningen en niet-woningen ten stelligste af en pleiten ervoor dit voorstel bij de definitieve besluitvorming over de voorstellen van de stuurgroep niet te handhaven. Niet alleen vanwege de hiervoor genoemde redenen, maar ook vanwege het fundamentele bezwaar dat het voorstel strijdig is met het profijtbeginsel (“belang = betaling”) dat, behalve voor de heffing van ingezetenen, aan de watersysteemheffing ten grondslag ligt.

Overigens is de nieuwe vorm van tariefdifferentiatie eerst in een zeer laat stadium aan de voorstellen toegevoegd. Het gevolg daarvan is dat het voorstel niet in het stakeholdersoverleg aan de orde is geweest, waardoor stakeholders geen gelegenheid hebben gehad zich daarover uit te spreken voorafgaand aan de besluitvorming door de stuurgroep.

Wat de extra beleidsruimte in de voorgestelde nieuwe kostentoedelingssystematiek betreft, blijkt uit de toelichting van de stuurgroep dat sommige waterschappen die extra ruimte nodig hebben. Naar onze mening is daarom maatwerk nodig en geen toekenning van extra ruimte aan alle waterschappen. Mocht het voorstel onverhoopt gehandhaafd blijven, dan zijn bindende (dus wettelijke) regels nodig die de doelstellingen van de beleidsruimte markeren. Nadere maatregelen zien wij als een noodzakelijke aanvulling om het door de stuurgroep gehanteerde – en door ons onderschreven – uitgangspunt van beperkte lastenverschuivingen te voorkomen.

Zuiverings- en verontreinigingsheffing

Voor het vaststellen van de aanslag zuiverings- en verontreinigingsheffing voor ondernemingen wordt gebruik gemaakt van een heffingsformule op grond waarvan de vervuilingswaarde van het afvalwater wordt vastgesteld. In de opdracht aan de stuurgroep is het gebruik van mens- en milieubelastende stoffen bij het bepalen van de vervuilingswaarde als urgent knelpunt opgenomen. Wij onderschrijven dat dit knelpunt moet worden weggenomen.

De stuurgroep heeft een aanpassing van de formule voorgesteld die ertoe leidt dat van de genoemde schadelijke stoffen geen gebruik meer behoeft te worden gemaakt. Bij die aanpassing wordt onder meer een omrekenfactor voorgesteld.

Ook bij dit voorstel is voor ons essentieel dat inzicht wordt gegeven in de financiële gevolgen voor (mkb-)ondernemingen en dat de lasten dicht bij het bestaande niveau blijven. Wij vinden dat de omrekenfactor een steviger onderbouwing vereist. De beschikbaar gestelde cijfers laten zien dat er bedrijfstakken zijn waarvoor de factor niet passend is en dat voor individuele ondernemingen verschuivingen in de orde van grootte van $\pm 10\%$ kunnen optreden. Dit lijkt de mogelijkheid van meer dan geringe extra lasten in zich te bergen.

Onze conclusie is dat er een breed onderzoek nodig is naar de gevolgen van de voorgestelde omrekenfactor op bedrijfstak- en ondernemingsniveau. Het is in het belang van zowel ondernemingen als de waterschappen dat er zekerheid bestaat over de gevolgen van de gewijzigde formule en dat die gevolgen ten hoogste beperkt zijn. Wij pleiten ervoor om dit nadere onderzoek gezamenlijk op te pakken.

Meekoppelkansen/permanent onderhoudsspoor

In de opdracht aan de stuurgroep zijn voorstellen voor zogenoemde meekoppelkansen opgenomen. Het gaat daarbij om eerder ontwikkelde voorstellen. Wat ons betreft, verdient in het bijzonder het voorstel om in de zuiveringsheffing beter te kunnen inspelen op waardevol afvalwater prioriteit. Ook het bedrijfsleven wil toe naar een doelmatige en duurzame wijze van verwerking van afvalwater. Daarvoor is niet alleen samenwerking tussen waterschappen en ondernemingen nodig, maar moet ook een wettelijke basis worden gecreëerd voor maatwerkoplossingen buiten het fiscale stelsel. Wij zijn een groot voorstander van maatwerkoplossingen, omdat daarmee een maximaal resultaat op het punt van doelmatigheid en duurzaamheid kan worden bereikt.

Wij pleiten ervoor het bedrijfsleven met zijn innovatieve kracht nauw te betrekken bij de nadere uitwerking van deze meekoppelkansen.

Permanent onderhoudsspoor – goed gedrag belonen

De stuurgroep heeft desgevraagd ook een voorstel gedaan voor een proces dat permanent onderhoud aan het belastingstelsel mogelijk maakt. Wij beoordelen dit voorstel positief. In het bijzonder het voorstel om mogelijkheden te creëren om goed gedrag te belonen, eventueel ook buiten de fiscaliteit om, biedt volop kansen voor samenwerking tussen waterschappen en het bedrijfsleven. Innovatie kan hierbij een belangrijke rol spelen.

Met vriendelijke groet,

Mw. G. Dolsma,
Wnd. Directeur Beleid

Bijlage